

Jean-Pierre Cuq & Isabelle GrUCA, *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*, Grenoble: Presses Universitaires de Grenoble 2005, ss. 504. Collection FLE. ISBN 2-7061-1082-1.

Cours de didactique du français langue étrangère et seconde autorstwa znakomitego tandemu Cuq i GrUCA, mimo że wydany już przed dwoma laty, w 2005 r., przez znane zresztą ze swych specjalistycznych publikacji wydawnictwo Uniwersytetu w Grenoble, nie zestarzał się wcale. Jak wskazuje tytuł tomu, jest to *cours*, czyli *wykład*, a więc kompendium wiedzy z zakresu dydaktyki szczegółowej nauczania języka francuskiego jako – co istotne – języka obcego (*français langue étrngère*) oraz jako tak zwanego języka drugiego (*français langue seconde*). Rozróżnienie o tyleż cenne, co rzadko jeszcze stosowane w pracach, zwłaszcza praktycznych, na temat szczegółowej dydaktyki nauczania.

Tom formalnie i tematycznie dzieli się na trzy odrębne części. Część pierwsza (s. 11-151), odnosząca się do *metadydaktyki*, ukazuje, jak dydaktyka nauczania języka francuskiego stawała się powoli autonomiczną dyscypliną naukową, prowadząc refleksję, z jednej strony, nad statusem języka francuskiego jako obcego, z drugiej zaś nad powiązaniem dydaktyki szczegółowej z językoznawstwem ogólnym i stosowanym, z badaniami z dziedziny akwizycji języków, z psycholingwistyką, z socjolingwistyką i szeregiem innych dziedzin pokrewnych. Wykrystalizował się tym samym obiekt badawczy samej dydaktyki: różnorakie konteksty i sytuacje nauczania/uczenia się języka oraz jego zasadniczy aktorzy: nauczyciel/uczeń/język.

Bogactwo metadydaktycznej części pierwszej nie ogranicza się jednak jedynie do przedstawienia podstawowych pojęć organizujących tę dziedzinę (*akwizycja, nauczanie/uczenie się, interjęzyk, strategie, profil ucznia, sytuacje egzo-lendolingwalna, meta-język w klasie* i wiele innych), autorzy zadbali bowiem o wyczerpujące informacje dotyczące dwóch innych zagadnień, najczęściej trudno dostępnych dla osób parających się dydaktyką języka francuskiego jako obcego poza granicami Francji; chodzi mianowicie o pełny wykaz instytucji (administracyjnych, politycznych, medialnych, naukowo-badawczych, szkoleniowych) związanych z nauczaniem/uczeniem się języka francuskiego oraz listę wydawców i domów wydawniczych zaangażowanych w prace edytorskie wspierające nauczanie języka i publikujące materiały do samokształcenia/dokształcania się nauczycieli. Bogata i różnorodna bibliografia zamieszczona po kolejnych rozdziałach części pierwszej w znakomity sposób pozwala poszerzyć i tak szeroko już zarysowaną w tomie perspektywę.

Ciekawa część druga (s. 153-379), nazwana przez autorów częścią *metodologiczną*, stawia sobie za cel analizę metod i metodologii, jak i pojęć z nimi związanych (*kompetencje, progresja, ewaluacja, certyfikaty językowe*). W kolejnych rozdziałach tej części odnajdujemy rozważania dotyczące metodyki i dydaktyki szczegółowej nauczania języka francuskiego: jako języka drugiego, jako języka obcego, nauczania wczesnoszkolnego oraz nauczania języka francuskiego specjalistycznej komunikacji

zawodowej. Niezwykle cenne są w tej części zestawienia umieszczone w Aneksach, np. porównanie poziomów kompetencji niezbędnych do uzyskania francuskich certyfikatów językowych (s. 251), tabela podręczników i materiałów dydaktycznych do nauki języka francuskiego, które ukazały się na francuskim rynku wydawniczym w latach 1920-2005 (s. 281), tabela opublikowanych we Francji materiałów dydaktycznych do nauki języka francuskiego jako języka specjalistycznego (s. 375).

Część trzecia prezentowanej publikacji (s. 381-467) to szereg rozważań praktycznych dotyczących tzw. *pojęć interwencji* (*concepts d'intervention*, s. 383), rozumianych tu jako narzędzia dydaktyczne wynikające z dokonanych wyborów metodologicznych i im podporządkowane. Chodzi zasadniczo o dwa typy pojęć: 1) pojęcia dotyczące form językowych – tu Autorzy komentują nauczanie gramatyki, leksyki oraz tłumaczenia; 2) pojęcia dotyczące elementów interkulturowości w nauczaniu języka – Autorzy dyskutują je na podstawie nauczania literatury oraz wykorzystania tak zwanych materiałów autentycznych. Część trzecia, zdecydowanie najbardziej praktyczna, niesie też w sobie typologię zadań językowych i ćwiczeń do przeprowadzenia w klasie, jak również ustosunkowuje się do wprowadzania do klasy tak zwanych nowych technologii (*TICE*) wspierających nauczanie/uczenie się języka obcego.

Całość zamyka zbiorcza, wyczerpująca *Bibliografia* (s. 468-482) oraz *Indeks pojęć* (s. 483-492), który znakomicie ułatwia zorientowaną lekturę tego niezwykle bogatego tekstu.

Jak wskazuje tytuł (*Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*), cały tom mieści się oczywiście w nurcie badawczym dydaktyki szczegółowej i metodyki nauczania języka francuskiego, niemniej jednak, ze względu na bardzo szerokie spektrum poruszanych kwestii, jest to raczej ogromna panorama problematyki niż szczegółowa i bardzo dogłębna dyskusja i analiza prezentowanych pojęć, koncepcji, metod czy narzędzi. Oczywiście, termin *cours* zawarty w tytule sugeruje *wykład*, a więc (jak wspominaliśmy już na początku) kompendium wiedzy podstawowej a koniecznej do opanowania w celu rozpoczęcia jakiegokolwiek dyskusji nad kwestiami szczegółowymi. I jeśli nawet długoletni dydaktyk po lekturze tomu *reste un peu sur sa fin*, to dla wszystkich adeptów dydaktyki oraz kandydatów do zawodu nauczyciela języka obcego *Cours de didactique* Cuq'a i Grucy pozostaje niewyczerpaną kopalnią wiedzy i jawi się jako lektura absolutnie obowiązkowa.

Urszula Paprocka-Piotrowska
Katedra Literatur Romańskich KUL